

การรับรู้เกี่ยวกับตนเองและโลกทัศน์ของผู้ต้องขัง
: ศึกษากรณีเรือนจำแห่งหนึ่ง

วัลลภดาวจโท เตชา กัลยาณิสังศ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามนุษยวิทยามหาบัณฑิต

สาขาวิชามนุษยวิทยา ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

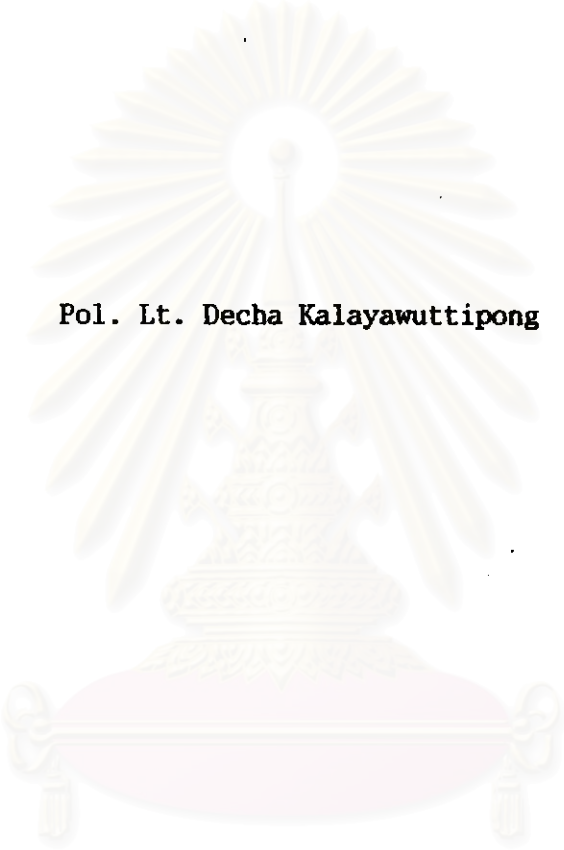
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-638-608-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**SELF-PERCEPTION AND WORLD VIEW : A CASE STUDY OF
PRISONERS IN A THAI PRISON**

Pol. Lt. Decha Kalayawuttipong

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Anthropology**

Department of Sociology and Anthropology

Graduate School

Chulalongkorn University

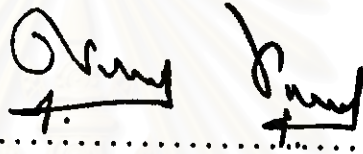
Academic Year 1997

ISBN 974-638-608-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การรับรู้เกี่ยวกับตนเองและโลกทัศน์ของผู้ต้องขัง : ศึกษากรณีเรือนจำแห่งหนึ่ง
โดย ร้อยตำรวจโท เศษ กัลยาวิพิงค์
ภาควิชา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา คูวินทร์พันธ์

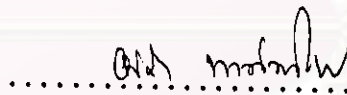
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับเป็น ส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

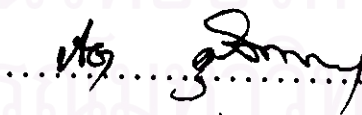
(ศาสตราจารย์นายแพทย์ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อมรา พงศาพิชญ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา คูวินทร์พันธ์)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุภางค์ จันทวานิช)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

เดชา กัลยาณพิหงส์ : การรับรู้เกี่ยวกับตนเองและโลกทัศน์ของผู้ต้องขัง : ศึกษากรณีเรือนจำแห่งหนึ่ง (SELF-PERCEPTION AND WORLD VIEW: A CASE STUDY OF PRISONERS IN A THAI PRISON) อ.ที่ปรึกษา: รศ.ดร.ปวีณา คุณินทร์พันธุ์, 201 หน้า. ISBN 974-638-608-5

วิทยานิพนธ์นี้ มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับตนเองและโลกทัศน์ของผู้ต้องขัง โดยได้ทำการศึกษา ณ เรือนจำแห่งหนึ่ง เก็บรวบรวมข้อมูลจากประวัติชีวิตของผู้ต้องขัง เอกสาร การสังเกต และการสัมภาษณ์ผู้ต้องขัง ซึ่งผลการศึกษสามารถแบ่งช่วงของการรับรู้เกี่ยวกับตนเองของผู้ต้องขังได้เป็น 3 ช่วงดังนี้

1. ช่วงก่อนเข้าสู่เรือนจำ

ผู้ต้องขังจะรับรู้และเรียนรู้จากการปฏิสังสรรค์กับผู้ที่เคยมีประสบการณ์ เคยผ่านการใช้ชีวิตในเรือนจำแห่งนี้มาก่อน ซึ่งจะช่วยให้เขาเกิดการรับรู้เกี่ยวกับตนเอง เรียนรู้การปฏิบัติตัว เบื้องต้นและเกิดโลกทัศน์ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องด้วย

2. ช่วงขณะอยู่ภายในเรือนจำ

เมื่อผู้ต้องขังเข้ามาใช้ชีวิตภายในเรือนจำ การปฏิสังสรรค์กับบุคคลที่เกี่ยวข้องภายในตัวรับทวิทัศนธรรมย่อย ทำให้พวกเขาได้เรียนรู้และปรับตัว โดยผ่าน

2.1 การสังเกต

2.2 การบอกเล่า และ

2.3 ประสบการณ์ตรง

3. ช่วงหลังการพ้นโทษ

เป็นการรับรู้การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจากสังคม เรือนจำกลับสู่สังคมปกติภายนอก โดยการปฏิสังสรรค์กับบุคคลภายในตัวทัศนธรรมอีกรูปแบบหนึ่งงานสังคมปกติ

ภาควิชา ..... สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
สาขาวิชา ..... มานุษยวิทยา
ปีการศึกษา 2540

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

** C830645 : MAJOR SOCIOLOGY AND ANTHROPOLOGY

KEY WORD: : WORLD VIEW/SYMBOL/INTERACTION

DECHA KALAYAWUTTIPONG, SELF-PERCEPTION AND WORLD VIEW : A CASE STUDY OF PRISONERS IN A THAI PRISON. THESIS ADVISOR : ASSO.PROF.PREECHA KUWINPANT, Ph.D. 201 pp. ISBN 974-638-608-5

This thesis is to study self-perception and world view of prisoners in a prison. The study concentrates on ; prisoners' bibliographies which is derived from observing and interviewing. The result can be devided into three periods of prisoner's self-perception :

1. Before getting in the prison

Prisoners learn and perceive their 'self' from an interaction with former prisoners. This learning helps them to acknowledge their self-perception, their behavior, and their ideas of involved people.

2. During in the prison

In this period, prisoners learn and live in a sub-culture through:

2.1 Observing

2.2 Taking and

2.3 Interaction

3. After Punishment

Prisoners learn and change their behavior and perception from an interaction with other people in the culture of normal society.

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา..... สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

สาขาวิชา..... มานุษยวิทยา

ปีการศึกษา..... 2540

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ถือเป็นความเฝ้านของผู้วิจัย ซึ่งสำเร็จลงได้เนื่องจากได้รับความกรุณาจาก รศ.ดร.ปรีชา คุณินทร์พันธ์ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รศ.ดร.อมรา พงศาพิชญ์ และ รศ.ดร.สุภางค์ จันทวานิช กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำปรึกษาแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี คณาจารย์ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยาทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

นอกจากนี้ขอขอบพระคุณ เจ้าพนักงานเรือนจำ ผู้ต้องขังภายในเรือนจำ ตลอดจนบุคคลที่เคยเข้าไปใช้ชีวิตในเรือนจำแห่งนี้ ที่ได้ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลเป็นอย่างดี

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมและทำให้บุคคลทั่วไปเปิดโลกทัศน์ต่อการประเมินบุคคลที่ได้ชื่อว่าเป็น "นักโทษ" คุณงามความดีผู้วิจัยขอมอบให้แด่บิดา มารดา ซึ่งเป็นผู้ให้กำเนิด ส่วนข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

เดชา กัลยาวิพิงศ์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานในการวิจัย.....	4
แนวคิดทฤษฎี.....	4
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	15
ขอบเขตในการศึกษา.....	19
ระเบียบวิธีวิจัย.....	19
2 ความเป็นมาและสภาพทั่วไปของเรือนจำ.....	22
ความเป็นมา.....	22
สภาพทั่วไป.....	26
ภาษาของชาวคุก.....	47
3 ประวัติชีวิตกรณีศึกษา.....	50
กรณีที่ 1 นายสมพงษ์ สว่าง.....	50
กรณีที่ 2 นายพีระยุทธ ไยสามูล.....	63
กรณีที่ 3 นายเอกยุทธ นามสพาง.....	74
กรณีที่ 4 นายสาร ดวงจินดา.....	85
กรณีที่ 5 นายบัญชา บุญปองดี.....	95

กรณีที่ 6 นายแดง สมรัตน์.....	106
กรณีที่ 7 นายสมชาย จันดี.....	125
กรณีที่ 8 นายเล็ก ตั้งวิวัฒน์พงศ์.....	136
กรณีที่ 9 นายชาญชัย ชาญวิพากษ์.....	150
กรณีที่ 10 นายประสาร คงสุข.....	158
4 บทวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัย.....	176
ช่วงก่อนเข้าสู่เรือนจำ.....	176
ช่วงการเรียนรู้และปรับตัวเข้าสู่โลกของการเป็นผู้ต้องขัง.....	179
ช่วงหลังการพ้นโทษ.....	186
การเตรียมตัวกลับเข้าสู่สภาพสังคมภายนอก: บทบาทของกรมราชทัณฑ์.....	192
สรุป ชีวิตภายในคุก มุมมองจากภายในและภายนอก.....	197
รายการอ้างอิง.....	199
ประวัติผู้วิจัย.....	201

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย